

Statens scenkonstkommissions teaterpolitiska program

Inledning

Under statens scenkonstkommissions treårsperiod, som nu håller på att avslutas, har kommissionen fört fortgående diskussioner om den finländska teaterns situation och varit bekymrad över utvecklingen inom branschen.

På initiativ av kommissionen och finansierad av undervisningsministeriet har Stiftelsen för främjande av kulturpolitisk forskning Cupore kartlagt den finländska teaterns nuläge, verksamhetsförhållanden och framtida förändringar i verksamhetsmiljön. Den enkät som vi gemensamt utformat riktades till de professionella teatrarna, till grupper som erhållit offentligt stöd samt till kommunerna.

Av svaren framkom många smärtpunkter och svagheter, men även teaterns styrka och nya möjligheter. Åtgärdsprogrammet har sammanfattats utgående från de aspekter som framkommit i utredningen samt från kommissionens egna diskussioner och erfarenheter.

Det finländska teaterfältet bildar en helhet, där funktionsförmågan och förnyelsen inom de olika sektorerna påverkar varandra. När teatrarna som står under statsandelslagen mår bra, har också teatrarna och grupperna på det fria fältet lättare att fungera. Båda behövs. För tillfället har de fria grupperna speciellt stora svårigheter och är i stort behov av snabba stödåtgärder.

Den finlandssvenska teatern motsvarar, till sin uppbyggnad och sina verksamhetsformer, den finskspråkiga teatern. Åtgärdsprogrammet gäller lika för bägge språkgrupperna. Det är viktigt att bevara tvåspråkigheten inom teatern. Teaterkonstens stora betydelse för finlandssvenskarna kan man också se av publiksiffrorna: vi har ca 300.000 svenskspråkiga i vårt land och de finlandssvenska teatrarna når årligen ca 280.000 åskådare.

Suomen Kansallisteatteri (Finlands Nationalteater) har en särställning som nationell konstinstitution. Man förhandlar direkt med undervisningsministeriet om dess finansiering. Det är till fördel för hela fältet att Kansallisteatteris verksamhet tryggas och att dess utveckling är i balans.

I Finland har vi för tillfället fler utbildade och högklassiga professionella inom teaterkonsten än någonsin förr under dess historia. Det finns alltså möjligheter till ett medvetet utvecklande av den inhemska kulturen.

1. *Det fria fältet*

Teatrarna som står utanför teaterlagen har blivit en viktig del av det finländska teaternätverket. Detta s.k. fria fält försvarar hela teatersektorns mångformighet genom sin samhälleliga verksamhetskultur.

Grupperna inom det fria fältet producerar inhemska och utländska urpremiärer vilkas väg, på grund av sitt innehåll eller sin form, inte nödvändigtvis skulle leda till repertoarteatrarnas scener. Internationella kontakter och föreställningsgästspel vilar proportionellt sett på grupperna och utövarna på det fria fältet.

Teaterns understödssystem har inte uppfattat situationen. Därför kämpar denna väsentliga del av den finländska teatern med nästan ofattbara ekonomiska svårigheter. De ekonomiska problemen har drivit det fria fältet till en situation där man gör och låter göra en alarmerande mängd arbete utan lön samt utför underbetalt och kollektivavtalsstridigt olagligt arbete.

Gruppernas antal har ökat kraftigt från och med 1990-talet. Åtminstone en orsak ligger i att de teatrar som står under statsandelslagen (senare VOS-teatrarna) antingen inte tillfredsställer nya utövare inom branschen eller också har teatrarna inte möjlighet att sysselsätta dem. Utbildade professionella konstnärer bildar grupper tillsammans där de kan upprätthålla och utveckla sin yrkesskicklighet och samtidigt även utveckla hela den finländska teatern.

Det undervisnings- och forskningsarbete som görs vid konstuniversiteten - som i sin planering, i produktioner och forskning, stöds av den tekniska (digitala) utvecklingen av apparaturen - har för sin del ökat arbetsgruppernas interna samarbete. Snabbast tillgodogör man sig innovationer i grupper med lätt uppbyggnad. Kanske är det därför som man i dem ofta verkar i gränsområdena mellan teater, dans, ny musikteater, framställningskonst, mediakonst och multimedia. - Undervisningen i yrkeshögskolorna förser branschen med experter på dockteater, cirkus och tillämpat drama, samt grupper som specialiserat sig inom dessa områden.

Forskningsresultat:

- Teatrarna på det fria fältet gav (år 2005) ca 3.500 föreställningar och hade 430.000 åskådare.
- Inom grupperna på det fria fältet hade 60 procent postgymnasial utbildning inom branschen.
- Det är sällsynt att utövarna skulle få hela sin utkomst på det fria fältet.
- Konstnärer på det fria fältet lever på lön, stipendier och arbetslöshetsersättningar.
- Oavlönat arbete utförs oftast inom de grupper som inte får statligt verksamhetsstöd.
- I allmänhet utbetalas avtalsenliga löner endast till tekniken.
- Andelen oavlönat arbete är i medeltal 60 procent.
- Understöd som beviljas det fria fältet används till löneutbetalningar och sysselsättning.
- Stat och kommun finansierar grupperna i lägre grad än de teatrar som lyder under teaterlagen.
- Inom teatersektorn är det grupperna som är mest intresserade av internationalism.

Åtgärder:

- Finansieringen måste få en kännbar nivåförhöjning: målsättning 2.800.000 euro år 2011.
- Kollektivavtalsenliga löner utan undantag till det fria fältet. Därför bör de understöd som beviljas vara tillräckligt stora.
- Åtminstone en teater bör tas in under lagen årligen. De medel som frigörs ges till nya grupper.
- Samarbetet mellan det fria fältet och VOS-teatrarna bör främjas. Samarbetsunderstöd beviljas till de fria grupperna.
- Ett eget stödmoment till cirkuskonsten.

2. VOS-teatrarna

Hela landets teaterverksamhet koncentrerar sig till huvudstadsregionen där det finns flest VOS-teatrar, fria grupper och frilanstheaterkonstnärer. Teatrarna i det övriga Finland bildar som motvikt till detta ett regionalt nätverk. Teatrar understödda statsandelslagen är grundvalen för professionell teaterverksamhet. Många stadsteatrar är redan nästan hundra år gamla.

En högklassig professionell teater påverkar den intellektuella atmosfären på sin hemort och inom sitt område. Den hundraåriga stadsteatern i Kajana, som redan länge hört till de konstnärligt mest högtstående i landet, kan tjäna som ett exempel. Teaterns föreställningar, både i hemlandet och utomlands, har bevisat den finländska teaterns övergripande livskraft.

Staten har, i sitt utvecklande av teaterlagen, uttryckt sin vilja att understöda regionala teaternätverk. Kommunernas finansieringsandel är dock vid dessa teatrar t.o.m. mer betydande än statens. Därför är det illa om det går som man befärar - att när statsandelarna ökar, minskar kommunerna samtidigt sin egen finansiering. Dethär skulle ha en ytterst skadlig inverkan på en konstnärligt ambitiös repertoarplanering och personalpolitik, där man inte är rädd för att ta risker .

Teaterfältet i Finland bildar en helhet där olika delar påverkar varandra. Understödet till VOS-teatrarna hjälper även indirekt utvecklingen inom den sektor som står utanför lagen. Med hjälp av regionala teaternätverk garanterar man finländarna möjligast likvärdiga förutsättningar att få uppleva teaterkonst. Samtidigt stärker man regionernas kulturella identitet.

Förutom den beräknade statsandelen som grundar sig på årsverken stöder man VOS-teatrarna med behovsprövade understöd som för tillfället riktas till barnteaterverksamhet, regional teaterverksamhet, turnéverksamhet, svenskspråkig teaterverksamhet samt dans och utvecklingsprojekt.

Forskningsresultat:

- VOS-teatrarna gav (år 2005) ca 12.000 föreställningar och hade 2.215.959 åskådare.
- I kommunerna håller man upprätthållandet av en fast teaterverksamhet som en central princip.
- Dragningskraften och nyttan av imagen är de allmännaste grunderna till finansieringen av teatrarna.
- Man tror att statsandelsreformen kommer att inverka positivt på teatrarnas ställning och betydelse i kommunerna.
- Reformen är för kommunerna ett bevis på att staten förbinder sig att utveckla teatrarnas verksamhetsförutsättningar.
- Man befärar i synnerhet vid de kommunalt styrda teatrarna att den kommunala finansieringen minskar då statsandelarna ökas. Alternativ till kommunal styrning övervägs.
- Finansieringen ser ut att stramas åt i de medelstora teaterstäderna.
- Kravet på att teatrarna själva förvärvar sig inkomster växer.
- Kommunens totala ekonomiska situation kan märkas som en minskning av de kommunala andelarna i teatrarnas finansiering. En konsolidering av statsandelarna kan "underlätta" dessa beslut i kommunerna.
- De flesta teatrar upplever sin ställning i kommunen som motstridig; å ena sidan uppskattar man teatern, å andra sidan märks inte festtalen i det ekonomiska stöd man erhåller.

Åtgärder:

- Genom att öka antalet årsverken till VOS-teatrarna bör man hjälpa nya teatrar att komma in under lagen.
- Samtidigt stöder man unga utbildade konstnärers möjligheter att få fast teaterarbete.
- Genom reformen av lagen har man beslutat att korrigera eftersläpningen i statsandelarna under åren 2008-2010.
- Man bör koppla ett "kommunvillkor" till statsstödet. Understöd bör beviljas endast om kommunen också förbinder sig att satsa på sin teater.
- Man bör i allt högre grad bevilja behovsprövat understöd till teatrarnas utvecklingsverksamhet. Tillsammans med utbildningen och forskningen inom teaterbranschen hjälper detta institutionsteatrarna att uppdatera och förnya sin verksamhetskultur.

3. Den inhemska dramalitteraturen

Ny inhemska dramatik är nödvändig för hela den finländska teaterns utveckling och betydelse. En internationalisering av teaterkulturen sker också helt naturligt via en kvalitativ dramalitteratur.

Understöd för uruppförande av dramatik utdelas till dramatiker som fått sina pjäser uruppförda vid finländsk professionell teater. År 2006 beviljades understöd (halvt/fullt) till 70 pjäser, år 2005 till 66 pjäser och år 2004 till 75 pjäser. År 2006 var det fulla understödet 4.620 euro, år 2005 4.084 euro och år 2004 3.487 euro. Antalet svenskspråkiga pjäser som fått detta understöd för uruppförande av dramatik har under de tre senaste åren vuxit från 12 procent till 16 procent. Av de pjäser som fått understöd under de tre senaste åren har lite under hälften (42-49%) uppförts i huvudstadsregionen och en fjärde- eller femtedel i Tammerfors eller Åbo (17-33%). Dessutom har man i Vasa, Lahtis och Kajana kunnat se fler pjäser som fått detta understöd än i genomsnitt.

Forskningsresultat:

- De inhemska uruppförandena är synnerligen viktiga för teatergrupper på det fria fältet.
- I gruppernas föreställningar är det lokala och dialogen med publiken och det omkringliggande samhället starkt framträdande.
- Man tror även vid VOS-teatrarna att den inhemska dramatiken bibehåller sin ställning och till och med ökar sin andel på repertoarerna.

Åtgärder:

- Understödet för uruppförande av dramatik är en fungerande understödsform, om också penningbeloppet är otillräckligt. Anslagsbehovet är 350.000 euro före år 2011.
- Andelen ny inhemska dramatik på repertoaren kunde också vara en grund för beviljandet av behovsprövat understöd till VOS-teatrarna

4. Inhemska musikteater

Musikteatern är som genre dyr; dyr att producera och dyr att se. Därför undviker teatrarna att ta risker och väljer utländska succémusikaler oftare än de beställer ett verk av inhemska förmågor. I vårt land har vi stor kunnighet på musikteaterns alla delområden från sång till modern dans, från tonsättande till visualisering och produktion. Musikteater görs inte för att läggas i skrivbordslådan. Då beställningar fattas tynar den bort. För att vår inhemska musikteater skall få ett märkbart uppsving borde man satsa mycket mer på den.

Exportkonceptet för Svenska Teaterns musikal SPIN har varit en framgång. Den är redan såld till tre stora utländska teatrar och fler ekonomiskt betydelsefulla avtal håller redan på att uppgöras. Avtalen visar att kvalitativ finländsk musikteater kunde ha bredare efterfrågan i utlandet om den bara skulle finnas att tillgå.

Forskningsresultat:

- Under spelåret 2005-06 utbetalades till utländska musikalers upphovsrättsinnehavare ca 1,13 miljoner euro i royaltys (12% av musikalerens biljettintäkter) Under samma tid utbetalades endast ca 170.000 euro i royaltys för inhemska musikalerna.

Åtgärder:

- För att utveckla ny inhemska musikteater skapar man ett stödsystem där man förenar elementen från stödet för uruppförande av dramatik, tonkonstens understöd för beställningsverk och filmens produktionsstöd.
- Stödet beviljas produktionsbolag för beställningsvederlag, utnyttjandet av levande musik samt som produktionsstöd.
- Till projektet behövs årligen ett anslag om 500.000 euro, som räcker till understöd för 2-5 produktioner av ny inhemska musikteater.

5. Teaterutövare

Teaterbranschen är en arbetsintensiv bransch och kommer att så förbli. Teaterutövarna är oundgängliga för verksamheten och även dess styrka. Inkomstnivån för dem som arbetar inom teatern är, i jämförelse med arbetstagarna inom stat och kommun, synnerligen låg.

Teatrarnas skärpta ekonomi har inneburit att de varit tvungna att skära ned på kostnaderna utan att pruta på andelen självfinansiering. I praktiken består teatrarnas enda betydelsefulla självfinansiering av biljettintäkterna. På motsvarande sätt består den enda betydande kostnadsfaktorn av personalutgifterna. Den fast anställda personalen, i synnerhet den konstnärliga, har under drygt tio års tid krympt med ca 20 procent. Samtidigt har antalet föreställningar kvarstått vid det tidigare (se Teateritilastot-Theatre Statistics 1995 och 2005). Vid många små och medelstora professionella teatrar har detta inneburit en betydande ökning av arbetsbördan. I huvudstadsregionen och Tammerfors har det även inneburit att kortvariga arbetsförhållanden har ökat och antalet frilansar har vuxit.

Den nya pensionslagstiftningen gör det möjligt att arbeta tills man fyller 68. Om konstnärerna i hög grad använder sig av denna möjlighet försämrar det ytterligare unga konstnärers möjligheter till sysselsättning vid teatrarna och i synnerhet att bli fast anställda. Detta ökar trycket på grupperna som står utanför lagen och på stipendierna, samtidigt poängterar det ojämlikheten mellan olika generationer i arbetslivet. Den stigande medelåldern hos personalen vid de fasta teatrarna kan också göra konstnärskårens uppbyggnad ensidigare, försvåra teaterns verksamhet och skapa klyftor mellan de fasta teatrarna och fria grupperna. En heterogen konstnärskår är en grundförutsättning för konstnärlig verksamhet.

Möjligheterna till fortbildning är begränsade inom branschen på grund av den bråda arbetstakten samt för att teatrarna inte bekostar långa utbildningsperioder för sin konstnärliga personal. Dessutom arbetar klart över hälften av scenkonstnärerna som frilans och då får de själva stå för kostnaderna för sin fortbildning. Konsthögskolornas vuxenutbildningsutbud möter inte konstnärernas behov och betalningsförmåga. Den onda cirkeln med brist på finansiering för fortbildning har också lett till att utbildning inte erbjuds i någon högre grad.

En etablering av fortbildningen för teaterchefer behövs för att utveckla chefernas yrkeskunskap.

Under de senaste tjugo åren har ändamålen för beviljandet av stipendier radikalt förändrats. När man tidigare beviljade stipendier för forskning, studier och fortbildning, fördelas medlen numera till frilanskonstnärer för deras sysselsättning och teaterproduktioner.

Forskningsresultat:

- Personalen är teatrarnas centrala kraft. I synnerhet inom det fria fältet framhåller man att dess styrka är yrkeskunnig, högt utbildad personal samt arbetsgemenskapens starka gruppanda.
- Personalen är också en svaghet. En minimal fast anställd personal blir översysselsatt. Arbeten utanför gruppen försvårar repetitionsperioderna och annan verksamhet på det fria fältet.
- Eftersom personalen är liten kan ingen lösgöras för utbildning. Dessutom fattas utbildningsanslag.
- Dolda hotbilder finns i anslutning till personalen: utbrändhet, en förvriden ålders- och könsstruktur osv.
- Teatrarnas åtstramade ekonomi och den nya pensionslagstiftningen minskar unga konstnärers möjligheter att etablera sig i arbetslivet.
- Branschen är i sin helhet en låglönebransch. Enligt beräkningar har scenkonstnärernas inkomstnivå på tio år blivit efter med nästan en femtedel, i jämförelse med utvecklingen av den allmänna inkomstnivån (se Rensujeff).
- Personalen på det fria fältet arbetar med löner långt under avtalsenlig lönenivå eller helt utan lön, med små stipendier eller sysselsättningsstöd.
- Antalet frilanskonstnärer ökar hela tiden.

Åtgärder:

- Det torde lyckas att korrigera branschens lönenivå inom VOS-teatrarna i samband med att eftersläpningen i statsandelar korrigeras - om inte kommunerna minskar sina egna anslag.
- En korrigerad lönenivå på fältet utanför teaterlagen är möjlig endast genom en kraftig ökning av anslagen.
- Teatrarna bör prioritera att personalens välmående och utveckling upprätthålls, samt rikta större resurser på fortbildning.
- Institutet för utbildning och utveckling IADE:s utbildningsstrategi bör utvecklas så att den bättre möter branschens konstnärers behov och betalningsförmåga.
- Det behövs ekonomiskt stöd för frilansarnas fortbildning. En möjlighet vore att rikta stipendiefinansieringen till detta ändamål. Det förutsätter dock ett tillägg till de anslag som nu finns att tillgå.
- Vid fördelningen av stipendiemedel bör man sträva efter att även beakta konstnärernas fortbildningsbehov.
- Man måste ge akt på pensionslagens inverkan på de ungas sysselsättning och personalens uppbyggnad. De offentliga myndigheterna bör vidta åtgärder som riktar in sig på att minska utbildade ungdomars arbetslöshet.

6. Tillämpad teater

Kulturen har effekter som mångsidigt höjer livskvaliteten, stärker människorna och verkar terapeutiskt. Genom den tillämpade teatern kan man dessutom stärka mångkulturella och andra minoriteters (t.ex. samernas och hörselskadades) identitet och aklimatisera invandrare.

Vid yrkeshögskolorna utbildar man handledare i teateruttryck att arbeta vid amatörteatrar och inom skolväsendet på det tillämpade fältet samt inom socialsektorn och turismen. Strukturerna och stödsystemen för denna sektor är så bristfälliga att utbud och efterfrågan inte möts.

En del av dem som utbildats vid yrkeshögskolorna har grundat egna teatergrupper som tävlar om samma understöd som övriga grupper på det fria fältet.

På teaterfältet söker man nya sätt att sysselsätta professionella inom tillämpad teater. Vid Teaterhögskolans vuxenutbildningsenhet har man börjat med att via kurser ge utbildning i mångkunnighet för skådespelare med tanke på arbetsuppgifter inom den sk. tredje sektorn.

Scenkonstkommissionen och Egentliga Finlands konstkommission har ett gemensamt projekt, i synnerhet med tanke på den tillämpade teaterns behov, där man ger idéer till en regioncentralmodell för scenkonsten. Man har redan visat stort intresse för modellen inom områdena kring Åbo och Joensuu. Tanken är att man, vid sidan av landsortsteatrarna, kunde grunda självständiga regioncentraler som skulle fungera som producent- och förmedlarorganisationer. De skulle sammanföra utbudet och efterfrågan inom tillämpad teater och annan marginell scenkonst. Samtidigt skulle man sysselsätta dem som utdimitterats från yrkeshögskolorna. Regioncentralerna för scenkonst skulle utveckla samarbetet över kommungränser och förvaltningssektorer. De skulle marknadsföra och organisera dem som är verksamma inom den tillämpade teatern och andra små grupper på det fria fältet.

Eftersom den tillämpade teatern är samhällelig till sin natur, har den en speciell betydelse i utvecklingen av regionerna och i att en regional jämvikt uppnås.

Forskningsresultat:

- I kommunerna bedömer man att den tillämpade teatern och amatörteatern har inverkan i synnerhet på invånarnas välbefinnande, samhällskänsla och samhörighet.
- Strategiskt förbinds tillämpad teater i kommunerna i första hand med effekter som bidrar till att kulturen mår bra.
- Kommunerna önskar att teatrarna i synnerhet stärker sitt samarbete med andra konstområden samt inom konstfostran och skolverksamheten. Vid teatrarna borde man även beakta den åldrande befolkningens behov.
- Teatrarna upplever samarbetet med grupper inom den tillämpade teatern eller social- och hälsovårdssektorn som meningsfullt. De teatrar som utövat samarbete vill fortsätta med det.
- I de största städerna och vissa andra kommuner har man redan fäst uppmärksamhet vid att förbättra verksamhetsförutsättningarna för professionella inom den tillämpade teatern, samt att höja finansieringen och utveckla samarbetet mellan förvaltningsnämnderna - tills vidare dock med små steg.

Åtgärder:

- Också en liten morot i fråga om finansieringen sporrar de etablerade teatrarna att använda sig av professionella på den tillämpade teaterns område.
- Centralkommissionen för konst och i synnerhet de regionala konstkommissionerna bör öka stipendiefinansieringen för verksamma inom tillämpad teater.
- Regioncentralmodellen för scenkonst bör påbörjas som pilotprojekt.
- Regioncentralen för scenkonst kan även verka som paraplyorganisation på andra områden med svag produktionsstruktur, såsom cirkus, performance och vid marknadsföringen av enskilda konstnärers produktioner. För det etablerade teaterfältet medför regioncentralen inget nytt.
- Inom regioncentralen skulle man skapa ramar för kultursamarbetet mellan olika förvaltningsnämnder.
- Kommunernas beredskap att stöda verksamhetsförutsättningarna för den tillämpade konsten bör uppmuntras genom många olika åtgärder.

7. Internationaliseringen av teatern

Ur internationaliseringssynpunkt sett är importen av teater minst lika viktig som exporten. Anordnandet av internationella festivaler i Finland förnyar teatersynen och ger impulser, vidgar kontaktytan och skapar förutsättningar för teaterutbyte. Samma betydelse har internationaliseringen av utbildningen och forskningen.

Den finländska teaterutbildningen står enligt internationell bedömning på toppnivå och bl.a. utbildningen av ljus- och ljudplanerare är exceptionell i sitt slag. Samtidigt har antalet teaterkonstnärer som fått sin utbildning i utlandet ökat, vilket för sin del skapar kontakter och förutsättningar för internationellt utbyte

Antalet utländska konstnär- och teatergästspel vid teatern i Finland är obetydligt. Vid sidan av festivalerna (bl.a. Tammerfors Teatersommar, Lainsuojattomat, Baltic Circle) har den internationella verksamheten koncentrerats till huvustadsregionen, där i synnerhet Suomen Kansallisteatteri och Espoon Kaupunginteatteri satsar på internationellt utbyte.

Trots att den internationella efterfrågan på finländsk teater har ökat är gästspel till utlandet sällsynta. Bristen på inhemsk finansiering och produktionsmässiga orsaker är hinder för att gästspelen skall kunna förverkligas. Den allt stramare ekonomiska situationen vid teatern är också en starkt bidragande orsak - teatern har inte råd att täcka resekostnaderna och inte heller att låta hemscenen stå tom och olönsam under den tid gästspelet varar. Oftast är det små grupper på det fria fältet som åker på gästspel.

Den begränsade finansieringen hindrar utvecklandet av internationella samarbetskontakter.

Exporten av finländsk dramatik håller klart på att växa. Ännu är det dock lång väg till det stora genombrottet.

Forskningsresultat:

- Till de internationellt mest aktiva teaternas verksamhet hör medlemskap i branschens internationella nätverk, anordnandet av festivaler på orten eller att teatern själv står värd för regelbundna internationella gästspel.
- Nästan alla grupper på det fria fältet har haft eller planerar att ha internationellt samarbete, i synnerhet med de närliggande områdena - de nordiska länderna och Baltikum - samt med aktörer inom Centraleuropa.
- Det internationella samarbetet består oftast av framföranden på festivaler, gästspelsföreställningar eller föreställningsturnéer i utlandet samt av att man står som värd vid utländska gästspel i hemlandet.
- Gästspelsföreställningarna kan fungera som en start för långsiktigare samarbete och leda till att man börjar göra samproduktioner.

Åtgärder:

- En strategi för internationalisering och export behövs och - som stöd för den - även nya finansieringskanaler och tilläggsresurser.
- Man bör i synnerhet satsa på en internationalisering av grupperna på det fria fältet, för att på så sätt öppna nya möjligheter för utvecklingen och utkomstmöjligheterna inom detta område.

KÄLLOR

- Anna Kanerva ja Minna Ruusuvirta: Suomalaisen teatterin tulevaisuus teatterintekijöiden ja kuntien silmin. Yhteenveto teatteriselvityksestä. Cupore 2006. (www.cupore.fi)
- Teatteritilastot. Teatterin tiedotuskeskus
- Kaija Rensujeff: Taiteilijan asema. Raportti työstä ja tulonmuodostuksesta eri taiteenaloilla. Taiteen keskustoimikunta 2003.

Helsingfors 13 december 2006

Statens scenkonstkommission 2004-2006

Ordförande

Riitta Seppälä, direktör, Informationscentralen för teater i Finland (Tinfo)

Viceordf.

Yrjö Juhani Renvall, professor i teaterarbete, Näyttelijäntöyön laitos, Tampereen yliopisto

Medlemmar

Kristiina Hurmerinta, skådespelare, Konnevesi

Jari Juutinen, dramatiker, teaterregissör Teatteri Vanha Juko, Lahtis

Merja Laaksovirta, verksamhetsledare, FM, Suomen Harrastajateatteriliitto

Maija Pekkanen, kostymskapare, Helsingin Kaupunginteatteri

Kari Rentola, teaterchef, Lahden kaupunginteatteri

Ville Sandqvist, skådespelare, regissör, ordf. Suomen Näyttelijäliitto-Finlands Skådespelarförbund

Johan Storgård, teaterchef, skådespelare, Svenska Teatern

Raimo Söder, verksamhetsledare, Teatteri- ja Mediatyöntekijät (TeMe)

Tiina Weckström, skådespelare, Tampereen Työväen Teatteri

Sekreterare

Ansa Aarnio, centralkommissionen för konst